

Directorate General for Communication
Direction C - Relations with citizens
Public Opinion Monitoring Unit

Strasbourg, den 12. december 2008

VALG TIL EUROPA-PARLAMENTET 2009

Eurobarometer, Europa-Parlamentet (EB Standard 70) – Efteråret 2008 Sammenfattende analyse

Resultaterne fra denne anden EB/EP om valget til Europa-Parlamentet i 2009 bør ses på baggrund af, at undersøgelsen blev gennemført, da den økonomiske og finansielle krise var på sit højeste i oktober og november 2008¹.

Resultaterne viser en række tendenser:

- ⇒ Kampagneemner: Det fremgik af den forrige undersøgelse i foråret 2008, at europæerne navnlig var optaget af økonomiske og sociale problemer, og denne tendens er blevet betydeligt forstærket.
- ⇒ Kendskab til valget: Kendskabet til valgdatoen er helt klart stigende. Da krisen var på sit højeste, faldt interessen og sandsynligheden for at stemme til valget til Europa-Parlamentet en anelse².
- ⇒ EU og de europæiske borgeres forventninger:
 - Med hensyn til de politikker, som Europa-Parlamentet bør prioritere, angives en række spørgsmål relateret til sikkerhed (FUSP, beskyttelsen af forbrugerne og folkesundheden og klimaforandringer).
 - Med hensyn til værdier har solidaritet forrang for alle andre værdier.
- ⇒ Bånd, der forener europæerne:
 - Euroen anses for at være det vigtigste element i den europæiske identitet.
 - Et harmoniseret socialt beskyttelsessystem i medlemsstaterne anses for at være den vigtigste faktor for styrkelsen af følelsen af at være en europæisk borger.

¹ EB Standard: interview af 26.618 europæere fra de 27 medlemsstater.

² Man må ikke forveksle hensigt om at stemme med valgdeltagelse. Med otte måneder til valget er der rent faktisk tale om en holdningstilkendegivelse (svaret på et spørgsmål uden for en valgkontekst), hvorimod der under et valg er tale om en handling (selve stemmeafgivelsen).

Der henvises til rapporten om de første resultater samt Power-Point-præsentationen, der indeholder en detaljeret analyse af de enkelte spørgsmål (for hvert enkelt land og med angivelse af sociodemografiske variabler).

I. Kampagneemner

De tre kampagneemner, der blev indkredset i den forrige EB, er stadig de samme. Der er imidlertid en række tydelige forskelle, der også hænger sammen med den økonomiske og finansielle situation:

- a) En række økonomiske problemer relateret til individuelle situationer, over 40 %:*

Der er kommet langt større fokus på de tre hovedemner: økonomisk vækst (51 %, +6), arbejdsløshed (49 %, +2) og inflation og købekraft (47 %, +6).

Der er derimod ikke for indeværende fokus på emner med langsigtede perspektiver. Der er således kun 13 % (+1), der lægger vægt på opretholdelsen af den europæiske samfundsmodel, og 33 % (+1), der er optaget af fremtiden for pensionister.

Der er fokus på områder, hvor EU ikke har egne beføjelser.

- b) Spørgsmål vedrørende global fælles sikkerhed, mellem 28 % og 33 %:*

Der er i dag langt mindre fokus på globale fænomener såsom usikkerhed (33 %, -4), bekæmpelse af klimaforandringer (29 %, -4), indvandring (29 %, -3) og terrorisme (28 %, -7).

- c) Visse EU-politikker og -institutioner, mellem 13 % og 20 %:*

Euroen og landbruget (17 %, =), EU's rolle på den internationale scene (17 %, +2), institutionernes magt samt identitet og værdier med 13 % hver (+1).

På disse områder er der tydeligvis betydelige nationale forskelle og store sociodemografiske variabler (se rapporten om de første resultater).

II. Kendskab til valgdatoen

Respondenterne blev oplyst om valgdatoen og blev derefter spurgt om, i hvor høj grad de var interesseret i valget, og hvad sandsynligheden var for, at de ville stemme.

- a) Større kendskab til valgdatoen*

For et år siden svarede blot 9 % af europæerne "2009" (EB 68). Denne andel ligger i dag på 26 %. For seks måneder siden (EB 69) havde 4 % kendskab til valgmanden. Denne andel ligger i dag på 8 %.

Andelen af respondenter, der ikke har kendskab hertil (Ved ikke), er faldende. Andelen ligger i dag på 67 % mod 75 % i EB 68 og 69.

De nationale forskelle fremgår af rapporten om de første resultater.

- *Sociodemografiske kriterier:*

Det kan konstateres, at mænd har større kendskab til valgdatoen end kvinder. Dette gælder også for svaret "Juni 2009".

Blandt de 17-24-årige har hele 72 % ikke kendskab til datoen. En stor del af respondenterne i denne aldersgruppe svarede desuden forkert på dette spørgsmål i forhold til de øvrige aldersgrupper.

- *Venstre/højre-skalaen:*

Højreorienterede respondenter havde større kendskab til valgdatoen end venstreorienterede respondenter.

- *Key opinion leaders - opinionsdannere³:*

15 % svarer "Juni 2009" i forhold til et EU-gennemsnit på 8 %, 42 % svarer "2009" mod 26 %, og 49 % svarer "Ved ikke" mod 67 %.

b) Interessen er stadig begrænset

- 54 % af respondenterne erklærer sig "ikke interesserede" i forhold til 51 % i EB 69.
- 44 % siger, at de er "interesseret" i forhold til 46 % i EB 69.

Som det fremgår af reaktionen på kampagneemnerne, er denne svagt faldende interesse udtryk for, at europæerne navnlig er optaget af økonomiske problemer, når krisen er på sit højeste.

c) Fremme af mobiliseringen

Andelen af borgere, der siger, at de sandsynligvis vil stemme, er mindre end for seks måneder siden (EB 69).

På en skala fra 1-10 er andelen af vælgere, der sandsynligvis vil stemme (punkt 9 og 10 på skalaen), 34 % mod 37 % (EB 69).

På samme skala er andelen af vælgere, der siger, at de sandsynligvis ikke vil stemme, næsten uændret (15 %, +1).

Disse to tal udgør rent faktisk den hårde kerne af de borgere, der sandsynligvis vil stemme, og de borgere, der sandsynligvis ikke vil stemme.

³ En person i et socialt netværk, der øger informationsniveauet.

⇒ *Man må ikke forveksle hensigt om at stemme med valgdeltagelse*

Man må under ingen omstændigheder konkludere ud fra disse tal, at de 34 % svarer til valgdeltagelsen. Med otte måneder til valget er der rent faktisk tale om en holdningstilkendegivelse (svaret på et spørgsmål uden for en valgkontekst), hvorimod der under et valg er tale om en handling (selve stemmeafgivelsen).

III. EU og borgernes forventninger

a) Prioriteter, som Europa-Parlamentet bør fremme

- ⇒ Et behov for beskyttelse: Europæerne prioriterer en sikkerheds- og forsvarspolitik, der sikrer, at EU kan imødegå internationale kriser (36 %), forbedring af beskyttelsen af forbrugerne og folkesundheden (33 %) og bekæmpelse af klimaforandringer (31 %).
- ⇒ Paradoksalt nok kommer koordineringen af den økonomiske politik, herunder budgetpolitikken og skattepolitikken, først ind på en syvendeplass med 26 %, selv om der navnlig fokuseres på økonomiske problemer i forbindelse med kampagneemnerne. Vi ser også her, at borgerne er mere optaget af den enkelte borgers problemer end af en fælles politik til løsning af en krise.

b) Værdier, som Europa-Parlamentet bør kæmpe for

Prioriteringen af værdier er uændret, undtagen under krisen, hvor solidaritet har fået forrang for lighed. "Solidaritet EU-medlemslandene imellem" (36 %, =) kommer således før "ligestilling mellem mænd og kvinder (36 %, =), der kommer efter "beskyttelsen af menneskerettigheder i verden" (53 %, -5).

Faldet i procentpoint er ikke sammenligneligt. Respondenterne havde rent faktisk mulighed for at afgive tre svar. Siden EB 70 er de blevet mere selektive i deres valg og har fokuseret på de værdier, som de mente var de vigtigste.

c) Nuværende og fremtidige målsætninger for udviklingen af den europæiske integration

- ⇒ Ifølge europæerne er den vigtigste målsætning for udviklingen af den europæiske integration på nuværende tidspunkt og i lyset af den finansielle krise "udvikling af økonomien og øget vækst i EU" (23 %), der kommer før "forbedring af alle EU-borgernes levestandard" (18 %) og "opretholdelse af fred og stabilitet" (16 %).
- ⇒ Når de derimod blev spurgt om, hvad den vigtigste målsætning for udviklingen af den europæiske integration *burde være*, svarede 23 % "forbedring af alle EU-borgernes levestandard" før "udvikling af økonomien og øget vækst i EU" (17 %) og "opretholdelse af fred og stabilitet" (17 %).

Europæerne ønsker, at der i forbindelse med udviklingen af den europæiske integration fokuseres mere på forbedring af levestandarden end på udvikling af økonomien og vækst, der ikke har så store konkrete følger for borgerne.

IV. Bånd, der forener europæerne

På et tidspunkt hvor debatten om målsætninger for udviklingen af den europæiske integration er på sit højeste, er det vigtigt at undersøge, hvad der forener europæerne, og deres bevæggrunde for at forenes.

a) Elementer, der bidrager til at skabe en europæisk identitet

40 % af respondenterne mener, at euroen er det vigtigste element i den europæiske identitet. Den har forrang for demokratiske værdier (37 %) og historie (24 %).

Vil europæerne få en mere positiv holdning til euroen end tidligere i lyset af dens stabiliserende rolle, navnlig som en stødpude under krisen?

b) Elementer, der bidrager til at skabe en følelse af europæisk borgerskab

Respondenterne blev spurgt om, hvilke elementer der efter deres opfattelse styrkede følelsen af at være en europæisk borger.

39 % svarede "et harmoniseret europæisk socialt velfærdssystem i medlemsstaterne", 24 % svarede "en EU-tjeneste for bekæmpelse af naturkatastrofer", og 20 % svarede "en præsident for EU valgt direkte af medlemsstaternes borgere". Der er således to emner relateret til solidaritet og sikkerhed.

På disse tre områder skiller de unge i aldersgruppen 15-24 år sig klart ud fra de ældre respondenter.

24 % af de unge (18 % i gennemsnit i EU) mener, at et europæisk identitetskort ud over et nationalt identitetskort ville styrke følelsen af europæisk borgerskab. 21 % går ind for muligheden for at stemme ved alle valg, der afholdes i den medlemsstat, hvor man bor, i modsætning til 19 % af de ældre respondenter, og 21 % støtter europæisk borgeruddannelse for børn i grundskolen i modsætning til 18 % af de ældre respondenter.

V. Status for udviklingen af den europæiske integration

Otte måneder før valget var det ligeledes interessant at spørge europæerne om deres opfattelse af den nuværende status for udviklingen af den europæiske integration og deres holdning til dette spørgsmål.

a) Opfattelsen

Europæernes opfattelse:

- EU er vokset for hurtigt (56 % er enige, 32 % er uenige)
- De ting, der forener borgerne i de forskellige lande, er vigtigere end de ting, der adskiller dem (72 % er enige, 17 % er uenige)
- EU mangler i øjeblikket idéer og projekter (42 % er enige, 38 % er uenige)
- EU er af afgørende betydning for opfyldelsen af globale udfordringer (herunder klimaændringer og terrorisme) (73 % er enige, 16 % er uenige)

Det fremgår klart af resultaterne, at der ikke sættes spørgsmålstegn ved udviklingen af den europæiske integration, men at der imidlertid skal pustes nyt liv i processen. De fleste respondenter, undtagen i Italien og Polen, mener derimod, at EU er vokset for hurtigt. Overraskende nok gives der selv i de 12 nye medlemsstater udtryk for denne holdning, selv om procentsatsen er 10 % højere i EU-15 (63 %) end i EU-12 (53 %).

b) Støtte til udviklingen af den europæiske integration

Svarene på dette spørgsmål bekræfter de resultater, der netop er blevet redegjort for:

- Udviklingen af den europæiske integration skal fortsættes (54 %)
- Udviklingen af den europæiske integration er gået for vidt, og vi er nødt til at trække i land (19 %)
- Vi bør hverken fortsætte udviklingen af den europæiske integration eller trække i land (Læs ikke op) (16 %)
- Ved ikke (11 %)

VI. Image, medieerindring og viden om Europa-Parlamentet

a) Europa-Parlamentets image

Europa-Parlamentet beskrives som en "demokratisk" institution ("beskriver godt" 66 % mod "beskriver dårligt" 19 %), men stadig "ikke særlig kendt" (51 % mod 37 %), "lytter ikke til borgerne" (40 % mod 43 %), "dynamisk" (44 % mod 36 %), men også "teknokratisk" (40 % mod 25 %). 43 % mener, at termen "ineffektivt" beskriver Europa-Parlamentet dårligt i modsætning til 34 %, der mener det modsatte.

b) Medieerindring om Europa-Parlamentet

Respondenterne blev spurgt, om de for nyligt havde læst noget i avisen, set noget på internettet, eller hørt noget i radioen eller fjernsynet om Europa-Parlamentet. 44 % svarede ja (42 % for et år siden), og 53 % svarede nej (54 % for et år siden).

c) Viden om Europa-Parlamentets aktiviteter

73 % (=) af respondenterne mener, at de er dårligt informeret, mens 23 % (24 % i EB 68) anser sig selv for at være velinformeret.

VII. Institutionernes rolle og tillid til institutionerne

a) Rolle inden for EU - NB: EB Standard 70 (foråret 2009)

Opfattelsen af betydningen af Europa-Parlamentets, Kommissionens og Rådets rolle er uændret. Andelen af respondenter, der mener, at Den Europæiske Centralbank spiller en vigtig rolle, er derimod steget med 2 procentpoint.

⇒ Europæernes opfattelse af **Europa-Parlamentets** rolle: 74 % (75 % i EB 69) mener, at det spiller en vigtig rolle, 12 % (11 % i EB 69) mener, at det ikke spiller en vigtig rolle, og 14 % (= EB 69) svarer "Ved ikke".

- ⇒ 68 % af europæerne mener, at **Kommissionen** spiller en vigtig rolle (= EB 69), 11 % mener, at den ikke spiller en vigtig rolle (10 % i EB 69), og 21 % svarer "Ved ikke" % (22 % i EB 69).
- ⇒ 61 % af europæerne mener, at **Rådet for Den Europæiske Union** spiller en vigtig rolle (60 % i EB 69), 12 % mener, at det ikke spiller en vigtig rolle (= EB 69), og 27 % svarer "Ved ikke" % (28 % i EB 69).
- ⇒ 73 % af europæerne mener, at **Den Europæiske Centralbank** spiller en vigtig rolle (71 % i EB 69), 8 % mener, at den ikke spiller en vigtig rolle (= EB 69), og 19 % svarer "Ved ikke" % (21 % i EB 69).

b) Tillid til institutionerne - NB: EB Standard 70 (foråret 2009)

I forhold til EB 69 er tilliden til institutionerne uændret eller ganske lidt svækket (1-2 %).

- ⇒ 51 % af europæerne er tilbøjelig til at have tillid til **Europa-Parlamentet** (52 % i EB 69), 31 % er tilbøjelig til ikke at have tillid (27 % i EB 69), og 18 % (21 % i EB 69) svarer "Ved ikke".
- ⇒ 47 % af europæerne er tilbøjelig til at have tillid til **Kommissionen** (= EB 69), 30 % er tilbøjelig til ikke at have tillid (27 % i EB 69), og 23 % (26 % i EB 69) svarer "Ved ikke".
- ⇒ 42 % af europæerne er tilbøjelig til at have tillid til **Rådet for Den Europæiske Union** (43 % i EB 69), 29 % er tilbøjelig til ikke at have tillid (26 % i EB 69), og 29 % (31 % i EB 69) svarer "Ved ikke".
- ⇒ 48 % af europæerne er tilbøjelig til at have tillid til **Den Europæiske Centralbank** (50 % i EB 69), 30 % er tilbøjelig til ikke at have tillid (24 % i EB 69), og 22 % (26 % i EB 69) svarer "Ved ikke".

I forbindelse med analysen af EB Standard er det interessant at se, at tilliden til en række regeringer er stigende, navnlig til de regeringer, der var i forreste linje, da den finansielle krise var på sit højeste. Tyskland 42 % (36 %), Danmark 60 % (55 %), Frankrig 31 % (28 %), Italien 26 % (15 %) og Det Forenede Kongerige 29 % (24 %).

Enheden for statistik